

14. Je bent een kind van het Licht

DOELSTELLINGEN

- De kinderen leren dat Jezus zelf gedoopt is.
- De kinderen leren dat Jezus 'het Licht van de wereld' wordt genoemd, omdat Hij de Zoon van God is en de mensen liet zien dat God veel van hen houdt.
- De kinderen ontdekken dat zij als gedoopte of opgedragen kinderen het licht van Christus met zich mee mogen dragen.

(THEOLOGISCHE) ACHTERGRONDINFORMATIE

De doop neemt een belangrijke plaats in binnen het christelijk geloof. Sinds het vroegste begin van de kerk horen doop en christendom bij elkaar. De herkomst van de doop is te vinden in de woorden van Jezus in Matteüs 28: 19: "Ga dus op weg en maak alle volken tot mijn leerlingen, door hen te dopen in de naam van de Vader en de Zoon en de heilige Geest" (NBV). Al op de dag van Pinksteren, kort na Hemelvaart, roept Petrus de joden in Jeruzalem op om zich te laten dopen in de naam van Jezus (Handelingen 2: 38). Later doopt Petrus ook de Romein Cornelius en diens familie: ook niet-joden worden christen (Handelingen 10: 24-48).

Het water van de doop verwijst naar Pasen. Het is ondergaan en weer boven komen, sterven en opstaan, dood en leven. Je begint als het ware aan een nieuw leven. In de vroege kerk vond de doop plaats op Pasen, bij het aanbreken van de opstandingsdag. De dopelingen kregen vervolgens een wit kleed aan: 'het kleed der gerechtigheid'. Daarmee wilde men duidelijk maken dat er een 'nieuwe mens' was opgestaan. De kleur wit symboliseert reinheid, zuiverheid en feest.

De doop laat zien dat mensen kinderen van God zijn en dat God er daarom voor hen wil zijn. Hij gaat met je mee. Kinderen worden geen kind van God doordat ze gedoopt zijn; ze zijn het al. Als je gedoopt wordt, *bevestig* je (of bevestigen je ouders) dat je een kind van God bent. Kind van God zijn betekent veel. Het betekent dat je gekend en gewild bent door God. Het is goed zo, precies zoals je bent, met je mooie en je kwetsbare kanten. Met de doop zeg je daar 'ja' tegen.

De kinderdoop is in de christelijke geloofstraditie nooit onomstreden geweest. Ook binnen de Protestantse Kerk in Nederland zijn er mensen die hun pasgeboren kinderen niet laten dopen, omdat ze pleiten voor volwassenendoop of 'doop op belijdenis'. Vaak kiezen ouders er dan voor om hun kind te laten zegenen (ook wel 'opdragen' genoemd). Deze zegen bevestigt de belofte van God aan het kind; want ook zonder gedoopt te zijn, is het een kind van God. Ook kan de zegening van kinderen na hun geboorte een uiting zijn van dank aan God voor dit nieuwe leven. De ouders voeden het kind op vanuit het verlangen dat het later bij Christus en Zijn gemeente zal willen horen en dan de doop zal ondergaan. Een kind dat gezegend is, blijft dus als het ware een open vraag om de doop. Houd er rekening mee dat er ook in jouw groep kinderen kunnen zijn die niet gedoopt zijn. Leg in dat geval uit hoe dat kan en waak ervoor dat deze kinderen zich niet buitengesloten voelen.

In deze bijeenkomst horen de kinderen over de doop van Jezus en wordt hun eigen doop met Zijn doop verbonden. In het verhaal over de doop van Jezus wordt Hij de uitverkorene, de 'Zoon van God', genoemd. Zo wordt duidelijk dat het hier gaat om de Messias. Een van de manieren waarop Hij ook wel wordt aangeduid, is 'het Licht van de wereld'. Jezus Christus als het Licht van de wereld is natuurlijk een aspect dat we vaak zien terugkomen bij de doop: als de dopelingen een doopkaars mee krijgen. Wie gedoopt of opgedragen is, mag het licht van Christus met zich meedragen. In deze bijeenkomst maken de kinderen ook kennis met deze betekenislaag van de doop.

VOORBEREIDING

Persoonlijke voorbereiding

Neem de achtergrondinformatie bij dit programma goed door. Daarnaast is het wenselijk om je persoonlijk voor te bereiden op deze bijeenkomst. Zo word je zelf ook 'materiaal' voor de bijeenkomst met de kinderen. Hiervoor kun je de volgende vragen gebruiken:

- Wat betekent de doop van Jezus voor je?
- Als je nadenkt over Jezus als 'het Licht van de wereld', welke gedachten en gevoelens komen er dan bij je boven? Spreekt deze benaming van Jezus je aan? Waarom wel of niet?
- Hoe ervaar je het om als gedoopt of opgedragen mens het licht van Christus met je mee te dragen? Spreekt deze gedachte je aan?
- Wat betekent het voor jouw leven?
- Wat zou je met de kinderen willen delen wat betreft de bovenstaande vragen?

Praktische voorbereiding

Vraag van tevoren aan de kinderen of ze een paar mooie servetten willen meenemen naar de bijeenkomst.

Knip uit een vel stevig papier zeven kleine kaartjes. Neem een perforator en maak bij elk kaartje één gaatje in een hoek. Schrijf op elk kaartje een woord uit de zin 'Jezus is het Licht van de wereld'. Bind elk kaartje aan een waxinelichtje, met een lintje of een touwtje of iets dergelijks.

Zoek diverse afbeeldingen van Jezus in verschillende kinderbijbels (bijvoorbeeld in de plaatselijke bibliotheek). Zoek zo veel mogelijk verschillende aspecten van Jezus' leven, bijvoorbeeld: verschillende verhalen over wonderen en tekenen, Jezus die gelijkenissen vertelt, Jezus die voeten wast, het Laatste Avondmaal, de kruisiging, de opstanding, enzovoorts. Kopieer deze afbeeldingen allemaal één keer, bij voorkeur in kleur. Zorg dat je meer afbeeldingen kopieert dan er kinderen zijn in de groep.

Verzamel allerlei kleine voorwerpen voor het raadspel (zie *Verkenning*). Kies voorwerpen waarvan je met de ogen dicht niet al te gemakkelijk kunt raden wat het is. Zet de voorwerpen van tevoren klaar op een tafel en leg er een doek overheen zodat niet te zien is om welke voorwerpen het gaat.

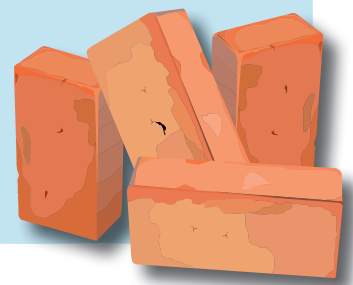
BENODIGDHEDEN

Vooraf

Hieronder vind je een opsomming van alles wat je nodig hebt voor deze bijeenkomst. Zorg ervoor dat je ruim voor het begin van de bijeenkomst klaar bent met alle voorbereidingen. Zo heb je alle tijd om aandacht te besteden aan de kinderen wanneer zij binnenkomen.

Benodigheden

- Een grote kaars en iets om deze mee aan te steken;
- Voorwerpen en een doek voor het raadspel (zie VOORBEREIDING);
- Zeven waxinelichtjes met kaartjes eraan (zie VOORBEREIDING);
- Een kinderbijbel met het verhaal van de doop van Jezus;
- Kopieën met afbeeldingen van Jezus (zie VOORBEREIDING);
- Kopieën van werkblad 14.1 voor alle kinderen;
- Pennen;
- Voor ieder kind een smal, wit kaarsje;
- Schaartjes en lijm;
- Leuke papieren servetten, bij voorkeur met wat kleinere afbeeldingen (voor het geval niet alle kinderen servetten meebrengen);
- Een kopie van werkblad 14.2 en 14.3.

PROGRAMMA

5 minuten

Opening

Heet de kinderen van harte welkom. Zet de grote kaars op tafel en steek deze aan. Praat vervolgens met de kinderen over het aansteken van kaarsen thuis. Doen ze dat ook weleens? Waarom is het leuk om kaarsen te branden? Wat heb je aan een brandende kaars?

15 minuten

Verkenning

Ga met de kinderen naar de tafel waarop de voorwerpen onder een doek liggen. Vertel dat het vandaag gaat over licht. Licht is heel belangrijk om te kunnen leven. Vraag de kinderen waar je allemaal licht bij nodig hebt. Bijvoorbeeld om te weten waar je bent of welke kant je op moet, om te kunnen lezen en schrijven en om spullen te kunnen vinden die je kwijt bent. Zo belangrijk is licht dus. Geef aan dat deze bijeenkomst gaat over een heel bijzonder 'licht'. Wat voor licht dat is, mogen ze ontdekken als ze het volgende spelletje goed doen.

Vraag de kinderen of ze zonder licht toch een beetje kunnen 'zien'. Geef aan dat ze dat nu mogen uitproberen. Laat een van de kinderen zijn of haar handen onder de doek steken. Geef hem of haar onder de doek een voorwerp in handen. Laat het kind raden wat het is. Als het niet lukt, mag iemand anders proberen dat voorwerp te raden. Elk kind dat het goed raadt, krijgt een kaarsje met een kaartje.

Vraag vervolgens aan de kinderen of ze de zeven kaartjes in de goede volgorde kunnen leggen. Het antwoord is: 'Jezus is het Licht van de wereld'.

Kom nog even terug op de kaars die je bij de *Opening* hebt aangestoken (en benoem het ook als je dat vaker zo doet). Geef aan dat er in veel kerken ook vaak een of meer kaarsen branden. En in veel kerken gaat er een kaars mee met de kinderen die naar de kindernevendienst gaan. Vraag de kinderen of ze weten waarom dat gebeurt. Leg dat zo nodig uit: bij het licht van de kaars denken we in de kerk aan Jezus, want Jezus is het Licht van de wereld. Vertel dat de kaars als licht van Jezus Christus alles te maken heeft met de doop en dat jullie het daar vandaag over gaan hebben.

Vraag de kinderen tot slot om hun waxinelichtjes aan te steken aan de grote kaars en deze bij de grote kaars te zetten.

20 minuten

Verdieping

Vraag de kinderen of ze denken dat Jezus zelf gedoopt is. Weten ze iets over de doop van Jezus? Laat de kinderen hun gedachten hierbij benoemen. Zo gaat het onderwerp voor hen leven en wordt voor jou duidelijk wat ze al weten en wat nog niet.

Vertel het verhaal over de doop van Jezus (zie werkblad 14.2). Stel er vervolgens wat vragen over aan de kinderen. Wat gebeurt er precies? Wat is er bijzonder in het verhaal? Waarom komt er een duif naar beneden? Wat laat die duif ons zien? Leg uit dat dit verhaal duidelijk maakt dat Jezus bij God hoort: Hij is de Zoon van God. De duif laat dat zien. We noemen dat een teken.

Vraag de kinderen wat ze het mooiste of het interessantste vinden aan dit verhaal over de doop van Jezus. Hoe zouden ze dat kunnen uitbeelden zonder woorden (dus alleen met gebaren, een houding, een gezichtsuitdrukking, enzovoorts)? Vorm tweetallen en laat de kinderen een paar minuten met elkaar overleggen. Daarna mogen ze het om beurten laten zien. Deze werkvorm kan moeilijk en/of spannend zijn voor de kinderen. Houd dit goed in de gaten en help hen zo nodig.

Vraag de kinderen wat het zou betekenen om 'het Licht van de wereld' te zijn, zoals we dat van Jezus zeggen. Waaraan denken ze dan? Herinner hen ook aan de *Opening*: wat hebben ze gezegd over de kaars? Kun je die dingen ook van Jezus zeggen? Geef aan dat we Jezus 'het Licht van de wereld' noemen omdat Hij de Zoon van God is en de mensen liet zien dat God heel veel van hen houdt. Maar hoe liet Jezus dat dan zien? Wat deed Hij allemaal? Leg de afbeeldingen uit kinderbijbels op tafel. Vraag de kinderen om deze te bekijken en er een of twee uit te kiezen die ze mooi vinden. Doe hier zelf ook aan mee.

Deel pennen en kopieën van werkblad 14.1 uit. Bespreek samen de afbeeldingen die de kinderen hebben uitgekozen. Wat vinden ze er mooi aan? En vooral: wat doet Jezus op die afbeelding? Vraag de kinderen om dat op het werkblad te schrijven. Ga zo alle afbeeldingen langs.

Geef aan dat de kinderen nu veel dingen hebben genoemd die Jezus heeft gedaan in Zijn leven. In alles wat Hij deed, liet Hij de mensen steeds weer zien dat God van hen houdt. Daarom noemen we Jezus het 'Licht van de wereld': Hij laat als het licht van de zon over heel de wereld zien dat God van alle mensen houdt.

15 minuten

Verwerking

Vertel dat kinderen of volwassenen die pas gedoopt zijn, in sommige kerken een doopkaars krijgen. Vraag de kinderen of ze weten of dat in jullie kerk ook zo is. Zo ja: hebben de kinderen hun doopkaars nog? Wat zou deze kaars betekenen? Als het goed is, kunnen de kinderen nu benoemen dat de kaars herinnert aan Jezus als het Licht van de wereld. Vertel: als je gedoopt of opgedragen bent, mag je dat licht met je mee mag dragen in je leven.

Geef aan dat de kinderen nu een (doop)kaars mogen versieren om daar nog eens aan te denken als ze thuis zijn. Leg de kaarsen, lijm en scharen op tafel. Vraag de kinderen om alle servetten bij elkaar op tafel te leggen. Ze mogen kiezen welke plaatjes en patronen ze het leukst vinden. Die kunnen ze dan uitknippen en op hun kaars plakken. De kaarsen kunnen gewoon worden aangestoken: het papier verbrandt niet.

Praat ondertussen met de kinderen verder over het met je mee dragen van het Licht van Christus. Wat vinden ze van die gedachte? En wat betekent het eigenlijk? Lijk je dan op Jezus, of heeft het daar niets mee te maken? Filosofer hier rustig even over door. Vertel ook hoe je er zelf over denkt. Op zich is het voor deze bijeenkomst voldoende dat de kinderen kennismaken met deze symboliek: ze hoeven die nog niet te doorgronden. Maar het kan heel verrassende inzichten opleveren als je hierover van gedachten wisselt met hen!

Geef aan dat de kinderen de versierde kaars en het werkblad mee naar huis mogen nemen. Nodig hen uit om de kaars samen met hun ouders of verzorgers aan te steken op de dag waarop ze gedoopt of opgedragen zijn (of op een andere dag wanneer ze daar behoefte aan hebben). Vertel: als je het licht van de kaars ziet, kun je denken aan het licht van Jezus Christus en aan God, die heel veel van je houdt.

5 minuten

Afsluiting

Lees ter afsluiting het gedicht van werkblad 14.3 voor. Blaas daarna samen de waxinelichtjes en de grote kaars uit.

Bedank de kinderen voor hun aanwezigheid en hun inzet. Tot de volgende keer!

BIJLAGEN

1. Werkblad 14.1 – Licht van de wereld
2. Werkblad 14.2 – De doop van Jezus
3. Werkblad 14.3 – Kind van het Licht

Werkblad 14.1 – Licht van de wereld

JEZUS IS HET LICHT VAN DE WERELD

Werkblad 14.2 – De doop van Jezus

In de Bijbel is het verhaal over de doop van Jezus te vinden op de volgende plaatsen:

- Matteüs 3: 1-17
- Marcus 1: 1-11
- Lucas 3: 1-22

Het verhaal over de doop van Jezus is ook te vinden in de volgende kinderbijbels:

- Eykman, K. (2003). *Woord voor woord* (p. 182). Baarn: De Fontein.
- Linden, N. ter (2006). *Koning op een ezel. Verhalen uit het Nieuwe Testament* (p. 149). Amsterdam: Balans.
- Offringa, B. (1994). *Op weg. Verhalen uit de Bijbel voor kinderen* (p. 206). Zoetermeer: Meinema.
- Cramer-Schaap, D.A. (1994). *Bijbelse verhalen voor jonge kinderen* (p. 262). Amsterdam: Ploegsma.
- Schindler, R. (1996). *Met God onderweg. De Bijbel opnieuw verteld voor jonge kinderen* (p. 174). Baarn: Gooi en Sticht.
- Klink, J. (1985). *Het huis van licht. Deel 2: Tussen licht en donker* (p. 76). Kampen: Kok.

Werkblad 14.3 – Kind van het Licht

KIND VAN HET LICHT

Kind, wij dragen je op handen
naar het water van de bron
want jouw leven mag niet stranden
niet vergaan in het waarom.

Door het water, vroeg of later,
kom je dicht bij het geheim:
in de hoge hemel staat er
dat je kind van 't Licht mag zijn.

Als jouw naam wordt uitgesproken,
over duister water heen,
is jouw eenzaamheid doorbroken,
ben je hier niet meer alleen.

Water, water, laat het stromen;
teken en herinnering
van een eeuwig heimwee dromen,
van een altijd nieuw begin.

Opgenomen en verbonden
met de Naam die vrede is,
gaat jouw leven niet ten onder
en het wordt niet uitgewist.

Bron: Lam, H. (1990). *Geroepen om te zingen*. Gorinchem: Narratio.